

TEN GELEIDE

Ongeveer twee jaar geleden ontstond het idee bij ondergetekenden om ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de vvd een aantal biografische schetsen te publiceren. Kijkt men terug op het wel en wee van de vvd in de afgelopen 40 jaar, dan kan worden gezegd dat een aantal 'prominenten' het beeld van deze partij in sterke mate heeft bepaald. Biografische schetsen kunnen dan dienen om dit beeld scherper te krijgen. Mede dank zij de inspanningen van het bureau van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting is deze bundel tot stand gekomen.

Bij de selectie van de 'kopstukken' verzeilt men snel in discussies, waarbij subjectieve interpretaties en waarderingen een belangrijke rol spelen. Een prominent wordt wel omschreven als 'vooraanstaand', of 'op de voorgrond tredend'. Duidelijk is dat deze begripsomschrijvingen ruimte laten voor verschillende interpretaties. Om toch een keus te kunnen maken was een criterium nodig. De redactie heeft gekozen voor een institutioneel criterium, waardoor er sprake is van objectiviteit. In deze bundel vindt men schetsen van de voorzitters van de partij, van de liberale fracties in Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en van de Nederlandse liberalen in het Europese Parlement.

Dit institutionele criterium leidt ertoe dat een aantal personen dat men toch kan zien als prominent, niet wordt beschreven. Soms kan men zelfs stellen dat deze laatste kopstukken in de afgelopen 40 jaar meer op de voorgrond zijn getreden dan sommige personen die in deze bundel wél de revue passeren. Ook objectieve criteria hebben dus nadelen; zij laten geen ruimte voor subjectieve inzichten.

De aangezochte auteurs zijn erin geslaagd lezenswaardige beschouwingen over deze kopstukken te schrijven. De redactie wil deze schrijvers van harte danken voor hun inspanningen.

De schetsen verschillen qua opzet, stijl en toonzetting. Soms is men van mening dat de redactie moet zorgen voor een uniforme stijl en opzet. Wij hebben dat zeer bewust nagelaten. In de eerste plaats houden liberalen niet

van uniformiteit en in de tweede plaats is het juist zo aardig dat de verschillen in de relaties van de auteurs tot de prominenten tot uitdrukking worden gebracht. De eigenaardigheden van auteurs en kopstukken komen zo goed tot hun recht.

Een ander punt van kritiek op deze bundel zou kunnen zijn dat de biografieën niet altijd de toets van de 'historisch-wetenschappelijke' kritiek kunnen doorstaan. Daarbij moet opgemerkt worden, dat het ook niet de bedoeling van de redactie is geweest de concepten aan de hand van dit criterium te beoordelen. Verder wilden wij ruimte laten aan de subjectiviteit van de auteurs. Deze ruimte wordt ons inziens te zeer begrensd bij het hanteren van de wetenschappelijke norm. Mogen wij voor een studie die de toets van deze norm wél kan doorstaan, verwijzen naar een historische studie over de groei van de vvd als partijorganisatie. De studie wordt één dezer dagen gepubliceerd onder auspiciën van het Documentatiecentrum van Nederlandse Politieke Partijen (Rijksuniversiteit Groningen) en de Prof.Mr. B.M. Teldersstichting.

Een woord, tenslotte, over de volgorde waarin de kopstukken in deze bundel worden geschetst. Deze volgorde is chronologisch in die zin, dat de prominenten in die tijd worden geplaatst waarin zij hun prominente 'voorzittersrol' hebben gespeeld.

Wij hopen dat de lezer zo een aardig beeld krijgt van het reilen en zeilen binnen de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

De redactie wil de dames E. Bottinga-Lindhout, M.P. Bijlsma-Moene en M.C.H. van der Luur dankzeggen voor de administratieve en technische ondersteuning, alsmede mevrouw Ir. L.J. Kolff voor de nauwgezette correctie van de drukproeven.

's-Gravenhage,
januari 1988

W.J.A. van den Berg
K. Groenveld
F.L.M. Lafort
M.F. Westers